

REFLEKS

50

FILOSOFI SDU ODENSE

ISSN 0906-4664

REFLEKS ER ET UAFHÆNGIGT FILOSOFISK MAGASIN, DER UDGIVES MED STØTTE FRA INSTITUT FOR KULTURVIDENSKABER - SYDDANSK UNIVERSITET, ODENSE.

REDAKTIONEN BESTÅR AF 5 STUDERENDE. ARTIKLER SKAL IKKE OPFATTES SOM GIVENDE UDTRYK FOR INSTITUTETS MENINGER OG HOLDNINGER.

OPLAG: 50

ADRESSE:

REFLEKS

IKV

SYDDANSK UNIVERSITET

CAMPUSVEJ 55

5230 ODENSE

REDAKTION:

MORTEN MØRK ANDERSEN:
MORANO6@STUDENT.SDU.DK

ANDERES EDAHL
ANDERSEDAHL@GMAIL.COM

WICKIE IRENE JENSEN:
WJENS10@STUDENT.SDU.DK

NICOLINE FROST LERCHE
NILER10@STUDENT.SDU.DK

TASCHA BRANDT SCHØSLER
TAWAH10@STUDENT.SDU.DK

Forord

Mange overvejelser er blevet gjort over denne udgivelse. Redaktionen har gransket mulighederne for, hvad der skulle ske med vores Refleks. Desværre har der været mange udfordringer med at få udgivet magasinet i et regelmæssigt forløb, årsagerne har været mangeartede, men et centralt aspekt har været, at artikelbidrag har været begrænsede i den senere tid. Refleks går derfor nu ind i en forandringsperiode. Mange spændende tiltag er under opsejling: et nyt format, nyt indhold og en ny redaktion. Tascha Brandt Schøsler, Anders Edahl, Morten Mørk Andersen og Wickie Irene Jensen forlader altså redaktionen med denne udgivelse.

Redaktionen takker skribenterne for tålmod i udgivelsesprocessen og for deres bidrag. Ligeledes takker vi læserne for jeres interesse og responser på udgivelserne, vi håber I vil tage lige så godt imod den nye redaktion. Med ønsket om god vind overlader vi nu Refleks i trygge hænder på den nye redaktion, vi ser frem til at læse den kommende udgivelse af Refleks!

Dette halvtredsindstyvende nummer af Refleks er derfor et kortere oplæg af to artikler. Artiklerne er

skrevet i forlængelse af sidste udgivelse til minde om Professor Emeritus David Favrholdt.

Første artikel er skrevet af tidligere lektor ved Århus Universitet Oskar Borgman Hansen. Artiklen er en diskussion af Favrholdts forsvar for en absolutistisk erkendelsesteoretisk position i værket *Filosofisk codex* fra 1999.

Tidligere lektor ved Syddansk Universitet Niels Thomassen har skrevet den anden artikel i udgivelsen. I artiklen giver Niels Thomassen en personlig beretning om han og Favrholdts indbyrdes forhold på godt og ondt. Beretningen spænder vidt i emner, fra Favrholdt som håndfast leder af Filosofi på Odense Universitet til misfornøjet sømand i en åben klinkbygget robåd med påhængsmotor mellem Thorshavn og Nolsøe.

Rigtig god læselyst

På vegne af redaktionen

Wickie Irene Jensen

INDHOLDSFORTEGNELSE

DAVID FAVRHOLDT - FILOSOFISK CODEX Af Oskar Borgman Hansen.....	6
DAVID FAVRHOLDT OG FILOSOFI OG RELIGION PÅ ODENSE UNIVERSITET Af Niels Thomassen.....	11
DEN KOMMENDE REDAKTION PÅ REFLEKS TAGER ORDET.....	26

DAVID FAVRHOLDT - FILOSOFISK CODEX

Af Oskar Borgman Hansen

David Favrholdts Filosofisk codex udkom 1999. Bogen er utvivlsomt et af de vigtigste værker i dansk filosofi inden for den sidste menneskealder. Og læsningen af den er krævende. Den første sætning i forordet lyder: ”I denne bog præsenteres løsninger på nogle af de klassiske problemer inden for erkendelsesteorien.” Sætningen er karakteristisk for forfatteren. Han siger ikke, at der præsenteres forslag til løsninger, nej, de færdige løsninger er der. Der er tre grader af sikkerhed i vore forsøg på at forstå tilværelsen: Vi har absolutismen, skepticismen og relativismen. Favrholdt er tilhænger af absolutismen, og med sin bog vil han vise den gyldige form for absolutisme (der findes jo også tåbelige former) og stille den over for skepticisme og relativisme.

De tre former, som den første illustration af problematikken vil vise, kan karakteriseres med de tre følgende udsagn: 1. Vi ved, at der findes materielle ting, som forbliver eksisterende i lys og i mørke, indtil de engang går til grunde. 2. Vi kan intet vide sikkert. Måske er alt, hvad jeg tror på drøm. Vide kan jeg intet. 3. Jeg er ved normal bevidsthed og har ingen grund til at betvivle dette, at tingene eksisterer, selvom jeg i mangfoldige ting og sager

tager fejl. Vi betegner de tre grundholdninger: Absolutisme, skepticisme, relativisme. Favrholdt vil argumentere for en tilbagevenden til filosofisk absolutisme; men han skønner, at ca. 95% af nutidens toneangivende filosoffer er tilhængere af en relativisme i en af dens mange udformninger. Skepticismen har næppe mange repræsentanter i dag.

*

Favrholdt skriver i indledningen: ”Hvis man præker relativisme og mener, at alt er relativt og dermed lige godt, har man dermed accepteret, at nazisme, fascisme, diktatur, folkemord, terror og vold er lige så store velsignelser for menneskeheden som demokrati, forhandling og debat.” Hertil er at sige, at det er besynderligt, at alt kan være ”relativt og dermed lige godt.” Den, der mener, at alt er lige godt, er snarere skeptiker end relativist. Hvis jeg er relativist mener jeg netop ikke, at alt er lige godt, men snarere, f.eks. at nok var Francos diktatur slemt, men dog ikke lige så slemt som Hitlers. Måske mener jeg også, at demokrati er bedre end absolutisme, og at nok var Estrups konservative styre brutalt, men det var trods alt bedre end enevældens styre. Alt er netop relativt, og man har intet sikkert at holde sig til, men må nøjes med skøn.

Det hedder: ”Hvis intet står fast, er alt gyldigt og ligegyldigt. En relativistisk holdning til såvel forskellene i kultur som i religiøse spørgsmål må vi i første omgang give plads for, netop fordi vi kan fastslå, at de i stor udstrækning skyldes historiske tilfældigheder og omstændigheder, der ikke har en rationel begrundelse. Men her må vi ikke udelukke, at der er noget, der kan rationelt begrundes, og at vi ved at analysere de vidt forskellige holdninger og så at sige rense dem for tilfældige historiske og nationalistiske træk kan finde frem til det fælles etiske grundlag, som menneskeheden fremover må bygge på.” Det må altså fastslås, at der i relativismen må være plads for rationel debat, som kan føre til noget bedre. Straks efter dette hedder det: ”Den erkendelsesteoretiske relativisme er i alle sine skikkelser en filosofisk sygdom, der trives ved skrivebordet, i universiteternes læsesale ...”

Da vi kort forinden har hørt, at vi må begynde med de historisk givne tilfældigheder, må vi altså være parate til også at tage sygdommen med til begyndelsen, og den rationelle debat i begyndelsen fører eventuelt til helbredelse, eller, skal vi i relativismens ånd sige: til bedring.

**

Mennesket kan have sikker viden og kan kende betingelserne for at formulere denne. Men der er filosoffer, som er ofre for alskens subjektivisme, som det er uhyre kompliceret at kunne gennemskue. Hermed er de to sider af værket karakteriseret i udtryk bragt på den kortest mulige formel. Værket er velkomponeret. Skildringen af betingelserne for at udtrykke den sikre viden er enkel, måske for mange provokerende. Vejen til at gennemskue de subjektivistiske illusioner er kompliceret og vanskelig. Den begynder med den komplicerede subjektivisme, der fik indpas i filosofien med René Descartes. Opgør med Descartes og alt, hvad der er kommet efter ham af subjektivisme, er værkets komplicerede negative del, skildringen af det fundamentalsprog, i hvilket den sikre videns betingelser udtrykkes, gives i den del af bogen, som skildrer betingelserne for at tale om det sikre efter overvindelse af det subjektivistiske.

I Holbergs Jeppe paa Bjerget lader baronen og hans folk den fulde Jeppe, som de finder sovende i vejkanten, klæde i fint tøj og lægge i baronens seng. Da han vågner, er han ikke længere sig selv. Baronens folk behandler ham, som var han baronen.

Han bliver offer for illusionen. Da han vågner, har han svært ved at gennemskue den. Det går frem og tilbage i hans selvforståelse eller illusoriske selvforståelse. Han siger ”Så sandt som jeg er en ærlig mand og hedder Jeppe på Bjerget, så sandt er det, at jeg har været i Paradis og set de ting, som du skal forundre dig over at høre.” Jeppe er i illusionernes vold. Vi andre kan som tilskuere gennemskue alle illusionerne. Jeppe spørger: ”Drømmer jeg eller er jeg vågen?” Descartes holder det åbent som en mulighed, at det, som vi oplever i såkaldt vågen tilstand, er en drøm, som drømmene om natten er det.

Favrholdt siger:

Drømmetesen kan kun fremsættes i første person. To eller flere personer kan ikke blive enige om, at den er mulig, eftersom alle andre personer end den person, der fremsætter drømmehypotesen, ex hypothesi, er drømte fænomener i hans drøm eller illusoriske virkelighed.

Når jeg – i første person – analyserer de eventuelle argumenter imod Drømmetesen, indser jeg, at jeg ikke behøver at tage dem alvorligt, fordi de ex hypothesi blot er drømmefænomener, der ikke kan være tvingende, og dermed ikke er argumen-

ter. Men samtidig indser jeg, at alle argumenter for Drømmetesen af samme grund heller ikke kan anses for tvingende.

Dette anarki viser mig – at Drømmetesen ikke hører til det, der kan siges, men dybest set er uforståelig. Altså: Drømmetesen kan fremsættes som en personlig tro (fejlagtig ganske vist – men folk tror jo på de underligste ting), men ikke som et filosofisk synspunkt. Prøver man på det sidste, gen- driver opfattelsen sig selv. (s. 111 – 112)

Vi kunne måske have været fri for ovenstående, hvis vi for alvor havde undgået at falde i den cartesianske fælde. De fænomenalistiske filosoffer påstår jo, at vi ikke ser tingene, men har oplevelser af verden. Alt reduceres til ”oplevelser.” Og nu sætter følgende ræsonnement ind: ”Eftersom alt, hvad jeg erkender, kun kan blive til erkendelse ved at blive oplevet af mig, dvs. ved at ”komme ind i bevidstheden,” kan jeg faktisk aldrig vide, om der eksisterer noget ”uden for” bevidstheden” (s. 19). Favrholdt siger, at med dette argument vil han med eet hug eller eet smæld udelukke en lang række betragtningsmåder, som man har brug for i mange drøftelser. I denne afhandling, der ikke må blive for lang, vil jeg sige, at jeg vil undgå fælden og

derfor afstå fra at diskutere subjektivismen i dens mangfoldige former, som Favrholdt kommer ind på i bogens diskussioner. Jeg afstår derfor også fra drøftelsen af solipsismeproblematikken.

Descartes' efterfølgere, Locke, Berkeley, Hume frem til Kant, Ernst Mach, Brentano, Husserl og Ayer, de er alle i den ene eller anden form præget af den subjektivisme, som han førte ind i den filosofiske diskussion. De tror, at vi oplever der, hvor vi faktisk ser og hører. Jeg oplever måske, at et musikstykke er gribende, men jeg hører, at koncertmesteren spiller falsk, hvis han da gør det. Og alle disse filosoffer modsiger sig selv i dagligdagen. De taler om, hvorvidt tidsoplevelsen er subjektiv; men de afslutter deres samtale med et: så fortsætter vi i morgen kl. 12:30. Der findes ikke det sunde menneske, som ikke må kommunikere med sine medmennesker og som siger ting som: "Nej, det er for sent, det møde var i går. Men vi træffes igen i overmorgen." Lad os kalde det sprog, hvori vi kommunikerer entydigt for fundamentalsproget. Fundamentalsproget i ental og bestemt form. Det er et andet sprog end tysk, russisk, engelsk og dansk osv. Det er de sprog, som Favrholdt kalder tunge-mål. Men uanset om vi taler dansk eller russisk,

kan noget af det, vi siger, udtrykkes i fundamentalsproget, og fundamentalsprogets udsagn kan udtrykkes på ethvert tunge-mål. Der er på ethvert sprog noget, som er konvention, vagt, variabelt fra dialekt til dialekt. Men det er entydigt, at man på alle sprog kan sige sådan noget som: "Så ses vi i morgen".

*

Den første sætning i Forordet til Favrholdts bog lyder som omtalt: "I denne bog præsenteres løsninger på nogle af de klassiske problemer inden for erkendelsesteorien." Nogle læsere vil straks spørge, om der nu også gives løsninger, eller om der gives forsøg på løsninger. Hen imod slutningen fortæller forfatteren, hvad han har villet og åbner visse perspektiver mod det, han ikke har taget stilling til:

I beskrivelsen af vor erkendelsessituation kommer subjektet ind i billedet gennem anvendelse af de personlige pronominer: Jeg synes, at billedet er smukt, du synes, at det er grimt. Hvad er subjektet? En særlig entitet? En udødelig sjæl? Indtil videre har jeg ikke svar på sådanne spørgsmål. Hvad jeg her er i gang med er at klarlægge minimalfordringerne for entydig tænkning, beskrivelse og kom-

munikation. Jeg ønsker kun at fastslå, at vi ikke kan undvære begrebet 'subjekt' i sammenhæng hermed, samt at 'subjekt' ikke kan reduceres til noget behavioristisk på den ene side eller til oplevelser på den anden side. (s. 202)

Favrholdt nævner i sin fortegnelse over litteraturen Justus Hartnacks bog *Filosofi og common sense* fra 1999, men ikke samme forfatters *Filosofiens filosofi* fra 1995. I denne bog taler Hartnack om dybdegrammatik. Begrebet synes at bringe os i nærheden af fundamentalsproget. Hartnack ser det som en mulighed at erkende det absolutte. Det havde været interessant, om Favrholdt havde taget det på sig at se sine egne anskuelser i en sammenhæng med en analyse af Hartnacks tanker.

Det vanskeliggør i høj grad brugen af bogen, at den er udgivet uden register.

DAVID FAVRHOLDT OG FILOSOFI OG RELIGION PÅ ODENSE UNIVERSITET

Af Niels Thomassen

Lektor i filosofi ved OU/SDU 1967-2008

Reflex nr. 49 er et nummer til minde om David Favrholdt. Der bliver tegnet nogle fine portrætter af ham, ligesom hans tekst Da filosofien kom til Odense genoptrykkes. Jeg vil gerne både føje lidt til portrætterne af David og komme med et par korrektioner og tilføjelser til Davids egen tekst. Desværre så jeg den ikke, første gang den blev bragt, for jeg ville helst have givet min kommentar, mens David var i live.

Carl Henrik Koch og jeg begyndte begge at læse filosofi i København i 1959. Alle kendte alle, for vi var vel i alt ca. 25 aktive studerende på hele faget. Vi var Des med studerende fra andre fag og selv sagt med lærerne, men dus, som Koch bemærker, inden for faget. Dog var vi på efternavn, og jeg kom først til at bruge Davids fornavn omkring 1990.

Favrholdt skilte sig ud fra vi andre studerende på flere måder. Han var bemærkelsesværdigt velklædt, som jeg husker det altid i jakke og slips. Vi andre gik typisk i trøjer med lapper på albuerne og fløjsbukser med blanke bagdele og slidte knæ. Islandske sweatre var almindelige, vel under inspiration fra professor Jørgen Jørgensen, som altid underviste iført sådan en. Jeg mindes kun én gang at have set ham i andet dress i officielle sam-

menhænge, det var ved en Kierkegaard-kongres i København i 1966, hvor han var en slags ærespræsident. Der optrådte han i jakke og ternet skjorte uden slips.

Favrholdts karakteristiske lange, smalle ansigt med de meget markerede og lidt eksotiske træk, hans mørke farver og målbevidste og faste gang gjorde jo også, at man lagde mærke til ham. Men først og fremmest skilte han sig ud ved sin væremåde og udstråling. Han førte sig selvsikkert og selvbevidst. Han havde på det tidspunkt da også fået Århus Universitets guldmedalje for en afhandling om bevidsthedsproblemet, var cand.psych. og ved at færdiggøre konferensen. Men hans væremåde havde helt klart også sin rod i hans væsen. Han havde allerede dengang en evne til at blive hørt, når han sagde noget, fordi han var både klar, skarp, præcis og meget pointeret i sin tale. Han havde også med hele sin kropsholdning en evne til at gøre sig til situationens midtpunkt, eller i hvert fald gøre klart opmærksom på sig selv, uanset hvor han befandt sig.

Men jeg lærte hurtigt andre sider af Favrholdt at kende. I foråret 1960 blev jeg optaget på Egmontkollegiet, hvor Favrholdt også havde boet. Ikke så

længe efter blev der afholdt en sommerfest af en art. Der var først spisning på gangkøkkenerne og derefter underholdning i salen. Underholdningen skulle leveres af konservatorieorkestret under ledelse af Arne Hammelboe. Det blev en meget pinlig affære, for der var ikke alene blevet spist på køkkenerne, men også drukket, og Arne Hammelboe havde det største besvær med at skaffe ro i salen.

Under et af stykkerne lød der pludselig klirren af ølflasker der væltede hen ad gulvet. Da jeg kiggede efter lyden, så jeg inde midt på en række nogle unge mænd fnisende knække sammen og forsøge at få styr på de løbske flasker. Deres opførsel var mildt sagt ikke passende. Til min store forbavselse så jeg, at en af de fnisende ungersvende var Favrholdt, der ikke gjorde noget for at skjule, hvor han morede sig over deres uheld. Det var første gang jeg stiftede bekendtskab med det gadedrengede, der af og til kom op i ham, som også Søren Harnow fortæller i sit gode portræt af David.

FAVRHOLDT SOM LÆRER

I de år havde Favrholdt også nogle timer for fagstuderende. Han forelæste og lagde meget vægt på den efterfølgende diskussion. Timerne var særdeles velbesøgte i forhold til fagets andre timer.

Han begyndte et semester på følgende måde: Jeg vil gerne lære Dem noget, som er up to date, og som De kan bruge til Deres eksamen, for vi ved jo alle sammen, at det De lærer hos professorerne, ikke har noget at gøre med det, De skal kunne til eksamen. Det var så sandt, som det var sagt, og det vakte genklang i forsamlingen.

Dialog mellem lærere og studerende om undervisningen fandtes ikke. Kritik af professorerne og de andre lærere, der alle til hobe var mere eller mindre elendige pædagoger, var kun noget vi studerende indbyrdes talte om. Det var uhørt, at det blev udtalt officielt og endda fra katederet i en time. Med bemærkningen demonstrerede Favrholdt jo også et af sine ubestridte talenter, kunsten at provokere. Når hans bog *Filosofi og samfund* fra 1968 vakte så stor opstandelse og endda gav anledning til en debat i Folketinget, så var det på grund af nogle få, provokerende sider i den ellers saglige og oplysende bog.

Favrholdts undervisning drejede sig om moderne analytisk filosofi, og jeg fulgte den kun delvis. Han var en fremragende pædagog med en behagelig udstråling, der skabte en god stemning i timerne. Diskussionerne var livlige, Favrholdt var

meget lydhør over for de studerendes indlæg og selv en glimrende debattør.

Favrholdt havde tillige i de år filosofikumundervisning, og jeg har senere truffet mange akademikere, der talte begejstret om timerne hos ham.

Det var også efter Favrholdt var blevet ansat på universitetet, han en dag kom og satte sig ved kaffebordet på Filosofisk Laboratorium og underholdt os om styrelsesproblemer på universitetet. Der var dengang ikke noget der hed styrelseslov eller universitetslov. Universiteterne var selvstyrende. De blev ledet af professorerne, der alle havde sæde i fakultetsrådene. Dekaner, rektor og konsistorium blev valgt af professorerne. I det enkelte fag var det også professorerne, der bestemte og dermed bar de administrative byrder.

Favrholdt fortalte, at de studerende havde fået ret til at have et par observatører i både fakultetsrådene og konsistorium. På det tidspunkt var der kommet en ganske stor skare af ikke-professorale lærere som bl. a. Favrholdt selv. De var nu den eneste gruppe blandt universitetets lærere og studerende, der ikke var repræsenteret i de styrende organer. Favrholdt var aktiv i en bevægelse for at få det ændret.

Jeg havde ikke meget viden om universitetets styre, så Favrholdts oplysninger var nye for mig. Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at Favrholdt på det tidspunkt var en tilhænger af et udvidet demokrati på universitet i betragtning af, at han senere blev en arg modstander af det. Det skal dog tilføjes, at det senere universitetsdemokrati var langt mere vidtgående, end nogen på det tidspunkt kunne have forestillet sig.

Først i 1966 begyndte jeg at læse til eksamen. Jeg begyndte også at tænke lidt på, hvad jeg skulle lave bagefter, noget der indtil da ikke havde interesseret mig. Jeg fik så den idé, at der måske var en chance for mig i Odense, hvor Favrholdt jo var blevet ansat som professor. Telefon havde jeg ikke, så jeg cyklede ud til Favrholdts bolig, en lejlighed på Frederiksberg, og fremlagde mit ærinde. ”Det kan man da kalde en personlig henvendelse”, sagde han, ”kom indenfor!” Og så sad jeg et par timer i hans sofa og hørte ham fortælle om filosofi i Odense, ligesom han forhørte sig om min situation.

I løbet af foråret fik Favrholdt vished for, at der ville blive slået to nye stillinger op, og jeg blev inviteret til at tage med ham en dag til Odense. Jeg overværede to timer, en for fagstuderende, en flok

på knap en halv snes, og fra 4 til 6 om eftermiddagen var der filosofikumforelæsning. Favrholdt havde valgt at bruge det pensum, som Justus Hartnack brugte i Århus, dvs. hans Filosofiske problemer, der er en slags problemorienteret filosofihistorie med nogle systematiske essays til sidst, samt hans logik. Favrholdt havde dog også givet psykologi en plads i pensummet, som det til dels også skete i København. Der brugte han Harald Schjelderups glimrende lærebog Psykologi. Favrholdt begrundede valget af Hartnacks pensum med, at han mente det var bedre at lægge sig op ad det, der skete i Århus end i København. Det var klart en universitetspolitisk eller taktisk betragtning. Det blev jeg først klar over, da jeg senere fortalte en medstuderende i København om rejsen. Han bemærkede nemlig, at han syntes Favrholdt skulle lade være med at tænke så taktisk i den slags ting og hellere interesse sig for det faglige. Den tanke var overhovedet ikke faldet mig ind, og det var måske første gang jeg blev opmærksom på forskellen på faglige og taktiske betragtninger. Det gjorde mig også opmærksom på, at Favrholdt i det hele tænkte meget taktisk, et træk der prægede ham livet igennem.

FAVRHOLDTS VISIONER FOR DET NYE UNIVERSITET

Jeg var meget opløftet af turen til Odense. Der var en stemning af friskhed og åbenhed over det nye universitet. Favrholdt var engageret og helt klart glad for at kunne bygge noget nyt op. Han havde en masse udmærkede ideer, både vedrørende fagstudium og miljø. De var udarbejdet sammen med Jørgen Døør, der var blevet ansat i 1966. Hvem der var ophav til hvad, ved jeg ikke, men de to havde et tæt og venskabeligt samarbejde de første år.

De overordnede regler for konferensen blev fastholdt i den studieordning, som de to hurtigt havde fået lavet. Men som noget nyt i et konferensfag indførtes der en forprøve. Den bestod af fem prøver, der skulle tages i samme termin efter 4. semester (opdeling af eksaminer i adskilte prøver lagt i forskellige terminer var dengang et så godt som ukendt fænomen, i hvert fald på humaniora). De fem prøver var

- 1) Skriftlig prøve i filosofiens historie uden hjælpemidler
- 2) Skriftlig prøve med hjælpemidler i et forelagt værk fra boglisten
- 3) Skriftlig prøve med hjælpemidler i en forelagt, ikke alt for vanskelig artikel

4) Mundtlig prøve i et værk fra boglisten, der opgives som særligt studeret, efter den studerendes eget valg

5) Mundtlig prøve i en forelagt artikel på ca. 15 normalsider.

De skriftlige prøver varede vist alle sammen 5 timer. De første to prøver skulle primært teste den studerendes viden, mens de sidste tre nok så meget handlede om at teste færdigheder. Artikelprøverne var absolut en nyskabelse. I begge tilfælde skulle den studerende analysere og kritisere en ulæst artikel, til den skriftlige prøve var der som sagt fem timer, den mundtlige kunne vist vare tre kvarter med 2 ½ times forberedelse. Særligt studeret emne skulle give den studerende en chance for at vise, hvad han/hun kunne yde under optimale betingelser. Jeg syntes, det lød fantastisk godt alt sammen. Selve konferensen lignede ordningen i København og skulle aflægges efter yderligere fire års studier.

Det skal tilføjes, at meget af dette koncept i alt væsentligt blev fastholdt igennem alle de år jeg var ansat på SDU, dog med nogle ændringer. Artikelprøverne viste sig at være meget krævende og blev frygtet af de studerende. Det var nemlig overordentlig vanskeligt at finde egnede artikler. De måt-

te ikke være for lange, de måtte heller ikke være for vanskelige, de var næsten altid på engelsk, af og til dog på dansk. Artikler fra fagtidsskrifter var så godt som alle for lange, for vanskelige og så velgennearbejdede, at de studerende ikke havde mange chancer for at komme i en kritisk diskussion med dem. Enden på det blev, at artikelprøverne blev afskaffet.

Særligt studeret emne blev derimod fastholdt så længe det var muligt for overordnede regler. Det var forståeligt nok en prøve, som de studerende var glade for ¹.

Favrholdt havde også nogle mere almene mål for det nye miljø og institut. Hvad der især glædede mig var den pluralisme, han gjorde sig til talsmand for. På det tidspunkt var der et meget skarpt skel mellem den engelsksprogede analytiske filosofi og den kontinentale fænomenologi og eksistensfilosofi. Der lå, som K. E. Løgstrup formulerede det, et filosofisk jerntæppe i den engelske kanal. Herhjemme var filosofierne analytisk orienterede, i København positivistiske, i Århus oxfordfilosofisk orienterede, mens teologerne i både Århus og København var kontinentalt interesserede. Med mine

¹ I Symposium fra maj 1970 har Favrholdt lavet en oversigt over de emner, der var blevet givet ved samtlige forprøver fra universitetets start til januar 1970 (s. 52-55).

interesser for eksistensfilosofi havde jeg på højst ubehagelig vis mærket skismaet på min egen krop i min studietid. Endelig var der en tredje hovedretning i det filosofiske miljø, nemlig den marxistiske, der var enerådende i de kommunistiske lande, men også blev dyrket ganske meget i Vesteuropa. Forholdene var lidt anderledes i USA, hvor der kom mange emigranter fra Vesteuropa på grund af nazisme og verdenskrig.

Favrholdt ønskede ikke, at det nye fagmiljø skulle være præget af en bestemt filosofisk skole. Han fortalte, at det var der så mange filosofiske institutter i Europa, der var, og deres snæverhed var skræmmende. Favrholdt har langt senere sagt, at han netop var glad for at kunne ansætte mig, fordi mine interesser var kontinentale, samtidig med at jeg havde hele den analytiske skoling fra studiet i København. Det viste sig nu senere, at Favrholdts personlige holdning til pluralismen var noget tve-tydig.

Favrholdt fastholdt også pluralismen i studiet på den måde, at filosofihistorien skulle ende med de 20. århundredes filosofi, hvor både analytisk filosofi, fænomenologi-eksistensfilosofi og marxisme skulle have en plads. Da den ende af filoso-

fihistorien senere blev skilt ud som et særligt fag, moderne filosofi, fastholdt vi de tre hovedemner. Det var virkelig nytænkning i det danske miljø. Hvis man kan tale om en særlig Odense-profil i det filosofiske miljø, så er den ikke mindst knyttet til denne pluralisme.

Favrholdt havde også den ide, at der jævnligt skulle holdes fælleskollokvier for lærere og studerende, fordi som han sagde, hvis folk ikke engang imellem sidder sammen og snakker fag, opstår der nemt mure imellem dem.

Der var virkelig en masse god nytænkning i disse ting. Ingen anden enkeltperson har betydet så meget for det filosofiske miljø på OU/SDU som Favrholdt, en indflydelse der stadig er mærkbar. Det er også mit indtryk, at de andre filosofiske miljøer, nok især i København, tog en del af Favrholdts idéer til sig.

ANSÆTTELSEN PÅ ODENSE UNIVERSITET

Jeg var derfor ubetinget glad, da Favrholdt midt i juni meddelte mig, at der havde været tre ansøgere til de to nye stillinger i Odense, Jytte Strøm fra Århus, en nordmand og mig, og at Jytte og jeg fik stillingerne (David skriver i teksten i sidste nr. af

Reflex, at Jytte blev ansat i 1970, men det var altså 1967. Det kunne derimod godt passe, at Astrid Kjærgaard blev ansat i 1970). Jytte og jeg kendte hinanden fra Århus fra Løgstrups timer, som jeg fulgte i efterårssemestret 1962.

Favrholdt var utrolig hjælpsom i starten, brugt bl. a. en hel dag på at gå rundt med mig på sagførerkontorer og boligselskabers kontorer for at finde en lejlighed til mig og min familie.

Fremtiden tegnede lyst, men allerede i august kom der en lille ridse i lakken. Det skete på vores første møde i den nye lærergruppe. Det var indkaldt til en eftermiddag kl. 15. Favrholdt havde en fin håndskrevet dagsorden med noget i retning af 12 punkter, som han orienterede os om, inden vi gik i gang.

Der var selvfølgelig en masse ting, som Favrholdt skulle orientere os om. Så kom han til et punkt, som handlede om korpsånd, kunne man sige. Vi skulle gerne indadtil kunne snakke åbent med hinanden, fremsætte kritik, men han fandt, at det var vigtigt, at vi ikke gjorde det offentligt, og at vi udadtil fremhævede hinandens og miljøets positive og stærke sider. Han og Døør var enige om dette. Jytte reagerede meget skarpt, det kunne hun

under ingen omstændigheder være med til. Det udviklede sig til en langstrakt diskussion mellem hende og især Favrholdt. Jytte var meget vedholdende, kompromisløs og kategorisk i sin afvisning. Hun syntes det var fuldstændig uacceptabelt, hvis vi på den måde skulle gå og rose hinanden over for andre. Favrholdt opretholdt den pæne tone og forsøgte at forklare og begrunde, men Jytte var ubøjelig. Jeg vidste faktisk ikke rigtig, hvad jeg skulle sige, men forsøgte på et tidspunkt at formulere noget vagt om, at jeg da nok syntes, man kunne strække den gensidige kollegialitet og solidaritet lidt. I en pause sagde Jytte til mig, at hun havde hørt om den slags roseklubber, men troet det kun var noget, der fandtes i København, og hun fandt tanken helt latterlig.

Punktet fandt vel ingen afslutning, og da klokken blev seks, afsluttede Favrholdt mødet. Da havde vi nået ca. halvdelen af punkterne på dagsordenen. Favrholdt tog det fine, hele ark med dagsordenen, foldede den et par gange sammen og stak den i lommen. Det var næsten symbolsk.

Selvom vi var fire unge lærere med masser af muligheder på det nye universitet, så havde dette første møde været en noget barsk oplevelse. Sa-

gen var ikke mindst, at vi var fire meget forskellige mennesker.

I løbet af få år blev vi ni faste lærere og en sekretær, en farverig forsamling, flere med meget anarkistiske tilbøjeligheder. Til de personlige modsætninger kom i halvfjerdsene politiseringen, der manifesterede sig i en splittelse mellem en venstrefløj og en højrefløj med henholdsvis Døør og Favrholdt i spidsen. Arbejdsklimaet på instituttet var elendigt...

NOGET OM FAVRHOLDT SOM PROFESSOR OG SOM MENSKE

Favrholdt lagde vægt på at være en utraditionel professor. Det ytre sig bl. a. ved, at han optrådte i en rød skjorte uden slips. Den var ikke højrød, ikke en prangende farve, men en nobel skjorte i en nobel rød farve, en anelse over mod det gammelrosa. Favrholdt var jo altid meget omhyggelig med sit ydre, i det hele meget forfængelig. Det ukonventionelle ytre sig også ved, at han for det meste satte sig i de studerendes kantine og snakkede med dem, hvad vi andre så også gjorde. De andre lærere holdt til i lærerkantinen (det var Teknikums kantiner – universitetet startede jo i den yderste blok

af Teknikum). Vi satte os kun i lærerkantinen, hvis vi skulle holde et lille møde over frokosten. Men Favrholdt var faktisk i de første år lidt af en provo. Det skal måske også ses på baggrund af, at forventningerne i byen og blandt en del af de ansatte var præget af benovelse, nærmest ærefrygt og dermed også forventninger til, at den fine nye institution i byen var et stilig sted.

Men Favrholdt forstod jo også at føre sig som en verdensmand. Hans faglige dygtighed, hans mange kontakter, hans skarpe og hurtige hjerne og hans personlige udstråling var mere end noget andet med til at skabe respekt om det tredje filosofiske institut i landet.

Favrholdt fortalte mig et af de første år, at han havde sagt nej til en orden fra Dronning Margrethe. Det var der andre af universitetets ansatte der ikke gjorde. Som jeg husker hans begrundelse, var det noget med, at ordenssystemet var et levn fra enevælden, og at det ikke hørte hjemme i et moderne samfund. Mange år senere fortalte han, at Margrethe, som han havde fået et venskabeligt forhold til, var sur over, at han ikke ville have hendes ordener.

Universitetets styrelse var som de to andre, dvs. at det var professorerne, der havde det administrative arbejde og ansvar og dermed også magt. Favrholdt indkaldte jævnligt til lærermøder. Engang i efteråret 1968 indledte han et møde med at sige, at han ganske simpelt ikke mere kunne klare alt det administrative arbejde alene. Han havde lavet en plan for uddelegering, og det blev villigt accepteret af os andre. Jeg fik foruden fælleskollokvierne overdraget at stå for lærermøderne, dvs. indkalde, være mødeleder og sammen med vores sekretær Tove Dam udarbejde referat. I forhold til, hvad de andre fik overdraget, opfattede jeg det som lidt af en tillidserklæring.

Manøvren med uddelegering var ikke helt nem, for det var stadig Favrholdt, der sad med både magt og ansvar, og det var ikke altid, han fik konfereret med os andre, inden der blev truffet beslutninger f. eks. i fakultetsrådet. Jeg var nu meget tilfreds med og glad for ordningen, men jeg opdagede jo også, at administration var noget, vi overhovedet ikke havde nogen skoling i fra vores uddannelser, et problem der for alvor blev akut med Styrelsesloven fra 1971.

I løbet af de første år lærte jeg selvfølgelig Favrholdt bedre at kende. Det blev forholdsvis hurtigt klart for mig, at han befandt sig bedst, når han kunne spille førsteviolin. Det passede ham aldeles udmærket at være frontfigur på faget, også at kunne bestemme, om end han da også lyttede til os andre.

Han afslørede også hurtigt, at han var noget af et festmenneske. Symposium stod for vores julefrokoster, der var for både lærere og studerende. De var til tider ret vilde. Favrholdt tog godt for sig af de våde varer og underholdt gerne selskabet. Han øste af et tilsyneladende udtømmeligt lager af gode historier, og vi lå flade af grin, når han folde sig ud. Evnen til at huske og fortælle gode historier bevarede han livet igennem. Jeg må så også tilføje, at jeg hurtigt fandt ud af, at Favrholdt ikke var interesseret i mit liv uden for universitetet – privat så vi stort set ikke noget til hinanden.

Favrholdt kunne blive nok så pløret, men jeg husker ikke at have oplevet, at han for alvor mistede kontrollen over sig selv. Han fortalte mig engang, at han i sin studietid – det var mens han boede i det meget primitive og billige kollegium Ballonparken på Amager – havde villet finde ud

af, om han havde anlæg for at blive dranker, men efter fjorten dages ihærdig druk var kommet til det resultat, at det havde han ikke.

FAVRHOLDTS STUDERENDE OG TUREN TIL FÆRØERNE

Fra 1966 og nogle år frem flyttede en del studerende med Favrholdt fra København. Samtidig med mig i 1967 kom Klaus-Henrik Jacobsen til Odense. Favrholdt og Klaus havde et nært forhold til hinanden. Fagligt lå Klaus' interesser tæt op af Favrholdts, og han skrev speciale om Zinkernagels filosofi, som Favrholdt satte meget højt. Men Favrholdt opdagede også, at Klaus havde usædvanlige evner for administration. Det medførte, at han tog Klaus med til alle de møder, han kunne komme af sted med. Da Klaus var blevet magister, blev han ansat på instituttet, og da den nye styrelseslov trådte i kraft, var det en selvfølge, at han blev valgt som den første institutbestyrer.

Det var han kun et år, så fik han en stilling i Torshavn, for at grundlægge et filosofisk institut på Det Færøske Akademi, der i dag er blevet et universitet. I 1973 skulle Klaus bruge to censorer. Jeg var blevet institutbestyrer efter Klaus, og det var vel derfor han spurgte mig og Favrholdt. Vi sagde

selvfølgelig ja. Min kone Inge og jeg var gode venner med Klaus og hans kone Alice, så Inge kom også med.

Da vi mødtes med Favrholdt i Kastrup Lufthavn, var han i fuld gang med at dulme sin flyveskræk med alkohol. Noget efter den tid, hvor vi skulle være lettet, kom en lille tomotors propelmaskine tøffende hen og holdt ned for vinduerne, hvor vi sad. Nogle få passagerer, noget forblæste så det ud til, kom ned ad trappen og forsvandt ind i bygningen. En mekaniker kom slentrende med en stige, som han satte op til vingen, steg op, åbnede en hjelm ned til motoren, steg ned igen og kom lidt efter tilbage med noget, der lignede en stor smørekande og hældt noget ned i motoren. Motoren på den anden vinge blev også set efter, men fik ikke noget af smørekanden. Når man har flyveskræk, hvad jeg også i nogen grad havde, så er den slags oplevelser dybt foruroligende, selvom de egentlig burde være det modsatte. For man bliver jo gjort opmærksom på flyverens maskineri og tænker uvægerligt: Har manden gjort sit arbejde godt nok? Er nu alt det andet i orden? Hvor meget er der ikke i sådan en flyver, som kan rumme en mere eller mindre skjult defekt? Favrholdt var ikke

sen til at producere nogle barske vittigheder om mulighederne, men det hjalp selvfølgelig at grine.

Efter en rum tid kom vi da om bord og i luften. Vores kollega i Odense, Carsten Bengt-Pedersen, havde en søster i Torshavn, hvor hendes mand var udstationeret som jurist, og Carstens mor var også med flyveren. Carsten stod Favrholdt nær, og måske kendte Carstens mor og Favrholdt hinanden på forhånd. I hvert fald kom de til at sidde over for hinanden lidt foran Inge og mig, der sad ved siden af hinanden i maskinens anden side.

Klaus havde forberedt os på, at det kunne være svært at lande på Færøerne. Der var kun én landingsbane. Indflyvningen fra øst er ikke så vanskelig, men fra vest går den gennem en forholdsvis snæver dal. Både vindretning og vindstyrke kan være sådan, at man ikke kan lande, for slet ikke at tale om, at sigtbarheden i regn og tåge kan gøre landing umulig. Hvis vejret ikke tillod landing, cirklede maskinen normalt en times tid over Færøerne, før den opgav og søgte landing enten på Shetlandsøerne eller i Bergen. Der måtte man så vente til vejret gjorde landing mulig.

Turen varede en tre timer. Favrholdt drak støt hele vejen, mens Carstens mor livligt underholdt

ham. Inge og jeg dulmede også nerverne lidt med den billige alkohol ombord. Ved aftenstid fløj vi ind over Færøernes nøgne, skumkransede skærdernede i det blå hav. Der var indflyvning fra øst og landingen gik glat. Lidt efter vi var kommet ned på betonen, slukkede piloten for motorerne, og en dyb stilhed åbnede sig omkring os. Der stod vi midt i den vilde færøske natur. Solen var netop gået ned bag fjeldene i nordvest, og glæden over stadig at være i live åndede frit ud i det storslåede sceneri, hvor lufthavnens lave barakker ikke syndede af noget.

Favrholdt var godt pløret, men vi fik ham da lodset ind i den lille lufthavnsbus, der kørte os om på den anden side af Vågø, hvorfra vi blev sejlet over til Strømø. Der tog Klaus imod os og kørte os i sin lille Morris Mini til deres hjem i Torshavns nordlige udkant. Alice havde forberedt et meget lækkert måltid, hvad vi unægtelig trængte til. Det var ved midnatstide, men det var så lyst, så elektrisk lys stort set var overflødigt.

Inge og jeg blev installeret i et gæsteværelse i huset, mens Favrholdt skulle bo på Akademiet inde i Torshavn. Klaus har senere fortalt, at det var noget af begyndelsen til deres senere så dårlige for-

hold. Favrholdt betragtede på det tidspunkt nærmest Klaus som en søn og var derfor meget utilfreds med, at han ikke skulle bo i deres hus. Klaus havde tænkt, at Favrholdt måske gerne ville bo lidt for sig selv, uden andre mennesker tæt på og uden børnelarm – Klaus og Alices Jacob var to år.

Vi havde et fantastisk ophold på Færøerne. Favrholdt var på øerne en uges tid, Inge og jeg blev noget længere. En af de sidste dage, før Favrholdt tog hjem, var vi en tur på Nolsøe, et vildt skær af en ø, som man kigger over på fra Torshavn. Det var gråvejrs, ret stille og havet roligt. Det var en af Klaus' kollegaer, Boje Hansen, der sejlede os derover. Det foregik i en åben klinkbygget robåd med påhængsmotor, og med os fem ombord var der faktisk ikke plads til flere (Alice var hjemme hos Jacob). Overfarten varede vel en times tid.

Der lå nogle få huse på Nolsøe, men der boede vist ikke nogen i dem. Vi landede forholdsvis nordligt på øen og gik en tur ned langs kysten med felde på venstre hånd og havet til højre. Det var ret koldt, og vi var godt klædt på. Favrholdt havde store grønne gummistøvler og en mørkegrøn vindjakke på, han der ellers altid gik i lange sorte frakker og elegante sko. Der var får i fjeldet, og vi

gik langs indhegningen. Et sted stod der en stor vædder lige på den anden side af hegnet. I mine gemmer har jeg et billede af Favrholdt, der prøvende stikker en hånd frem mod vædderen, dog på sikker afstand af dyret – der er lidt Tintin i Tibet over det.

Da vi efter nogle timer skulle tilbage, havde Boje Hansen besvær med at få motoren i gang. Udsigten til ikke at kunne komme fra Nolsøe var jo ikke så rar - det var længe før mobiltelefonernes tid. Men til sidst fik han da gang i den. Det var blæst op. Båden vippede en del. Vinden var imod, og vi blev våde af sprøjt fra stævnens hug i bølgerne. Favrholdt var ikke glad for situationen. Han sad midt i båden og holdt krampagtigt fast med en hånd i hver ræling. Det blev ikke bedre af, at motoren satte ud et par gange undervejs. Først tæt på Torshavn kom vi i læ. Vi var noget våde og forkomne, da vi steg op på kajen i havnen.

AFDELING FOR RELIGION

Sidst i halvfjerdserne tog undervisningsminister Ritt Bjerregård initiativ til at starte en landsplanlægning af de videregående uddannelser. Det resulterede bl. a. i en skrivelse af 19/6 1978 til de

humanistiske fakulteter, hvori der stod, at de store gymnasiefag skulle findes på alle fem universiteter (Roskilde og Ålborg var kommet til), mens de mindre gymnasiefag kunne oprettes som bifag, dog undtaget musik på grund af de store udgifter til instrumenter og musikundervisning. Jeg sad i fakultetsrådet på det tidspunkt, og vi gik i gang med at arbejde for oprettelse af bifag i kunsthistorie og religion – faget hed på det tidspunkt kristendomskundskab og var på universiteterne i København og Århus klart adskilt fra magisterstudiet i religionshistorie (på sidstnævnte beskæftigede man sig f. eks. ikke med kristendom, kun de såkaldte fremmedreligioner).

I august nedsatte fakultet et udvalg, der skulle ”undersøge de formelle og reelle muligheder for etablering af faget kristendomskundskab på bifagsniveau ved O. U. fra september 1979”. Klaus var i mellemtiden vendt tilbage fra Færøerne, og dekan Hans Basbøll havde fået øje på hans eminente egenskaber som administrator. Klaus blev formand, bl.a. fordi han under et års studieophold i USA 1966 - 7 havde læst religionsfilosofi, og udvalget afleverede indstilling 10/11 1978 til fakultetsrådet. Udvalget tog bl. a. udgangspunkt i den

ret store forskel på kravene i gymnasiefaget og studieordningerne for faget i København og Århus. Man foreslog at lave et bifag, der langt bedre forberedte de studerende til opgaven som gymnasielærere og at placere det i en afdeling for religion under Filosofisk Institut. Så snart indstillingen var afleveret til fakultetsrådet, blev Filosofisk Institut informeret.

På filosofi var der stor modstand mod at få faget kristendomskundskab ind på instituttet, men meget gerne under et andet institut. Når Klaus og jeg og et par stykker mere gik ivrigt ind for planerne, skyldtes det ikke mindst, at filosofi var kraftigt overbemandet. En afdeling for religion med faget kristendomskundskab kunne afhjælpe det noget. Bølgerne gik højt, således meddelte Favrhøldt i et brev til sine kollegaer, at han følte sig nødsaget til at søge et professorat i København for ikke at skulle være ansat på et institut for filosofi og kristendomskundskab. Enden på det blev dog, at Filosofisk Institut måtte acceptere, at der blev oprettet en afdeling for religion under instituttet.

Favrhøldts fremstilling i sidste nummer af *Refleks* af, hvordan religionsudvalget blev nedsat og fungerede, er ganske enkelt ikke rigtig. Det skal for

god ordens skyld tilføjes, at Klaus var særdeles vel-fungerende frem til begyndelsen af halvfemserne, hvor han fik helbredsproblemer, vel først og fremmest fordi han havde arbejdet alt for hårdt i alt for mange år. Det endte med fratrædelse i 1995.

Religion blev oprettet i 1982, og faget blev ret hurtigt accepteret af filosoferne, bl. a. fordi den anden faste medarbejder foruden mig, religionshistoriker Jeppe Sinding Jensen, faldt i hak med filosoferne. Da der omkring år 2000 blev stillet forslag om at omdøbe instituttet til Institut for filosofi og Religionsstudier, stemte David for.

FAVRHOLDTS PLURALISME OG EN ENDE PÅ EN HISTORIE

Som sagt var Favrholdts pluralisme noget tvetydig. Da jeg i foråret 1968 som en del af min undervisning ville afholde nogle seminarer om eksistensfilosofi, sagde Favrholdt: Det kan du godt, men så må vi lige afholde et fælleskollokvium, hvor jeg kan fortælle de studerende, hvad det er for noget. Det gjorde vi så. Hans meget kritiske, for ikke at sige negative holdning til eksistensfilosofien kan man læse om i *Filosofi og samfund*.

Jeg opdagede efterhånden, at Favrholdt ikke interesserede sig meget for det jeg skrev og ikke

regnede det for noget. Mine øvrige kollegaer sagde med få undtagelser heller ikke noget, bortset fra tak, når jeg lagde et af mine skrifter til dem. Så jeg var vant til, at jeg fik reaktioner på mine værker fra anmeldere og folk udenfor instituttet. Det skal dog tilføjes, at Favrholdt var fuld af ros over det arbejde, jeg udførte som formand for det udvalg, der stod for indførelse af filosofi i gymnasiet i 1987, et 13-mands udvalg som også han var medlem af.

I 1992 søgte jeg et docentur, men blev kendt ikke-kvalificeret til stillingen. Jeg havde to bøger færdige, *Filosofisk Impressionisme om Løgstrup* og *Communicative ethics in theory and practice*, en oversættelse af en stærkt omarbejdet udgave af Samvær og solidaritet. Favrholdt, der sad i bedømmelsesudvalget, kendte dem begge. Jeg blev både vred og dybt såret over indstillingen, og det førte til nogle hidsige meningsudvekslinger mellem Favrholdt og mig. Bl. a. skrev han i et brev til mig, at ”lige gyldig hvor meget jeg anstrenger mig for at være positiv, kan jeg ikke finde noget, der er egentlig forskning i det, som du skriver”.

Omkring fem år senere sad han og jeg ved et lille bord og arbejdede på endnu en indstilling til fakultetsrådet om instituttets fremtid. Det lå i luf-

ten, at der måske kunne blive tale om et professorat mere, og vi talte om at forbedre chancerne ved at søge et professorat, som både filosofi og religion kunne have glæde af. Så sagde David pludselig, uden at se op: Måske var det heller ikke helt urimeligt, hvis du fik et professorat. Jeg blev så paf, så jeg bare fortsatte det, vi var i gang med, men lidt efter sagde jeg: Sig mig, hvad var det du sagde for lidt siden? Han så op og sagde, at min bog om Løgstrup var i hvert fald bedre end Hans Hauges disputats, og hvis han kunne blive doktor på den, så - . Jeg var noget i vildrede, fortalte Carsten Bengt-Pedersen om Davids bemærkning, spurgte om han troede, det var ment som en undskyldning. Og som forventet kom Carsten et stykke tid efter og sagde, jo det var ment som en undskyldning. – I øvrigt sørgede David for, at jeg et par år efter blev inviteret til at holde foredrag om Søren Kierkegaard i Videnskabernes Selskabs serie af populære foredrag, selvfølgelig en anerkendelse af mit arbejde med Kierkegaard.

Om ikke en lykkelig, så i hvert fald en fredelig slutning på den historie. Dertil kom, at David holdt pæne taler for mig både ved min 60-års fødselsdag og mit 40-års jubilæum.

Der er meget mere, jeg kunne berette om David. Men lad mig slutte med at sige, man kun kan have respekt for det enorme arbejde, den entusiasme og det engagement, som han lagde i arbejdet for filosofien på Odense/Syddansk Universitet og i det danske samfund i det hele taget.

DEN KOMMENDE REDAKTION PÅ REFLEKS TAGER ORDET

I den nye redaktion, vil vi først og fremmest starte med at takke den gamle redaktion for et fantastisk arbejde og tilliden til, at vi på den nye redaktion kan bære Refleks i nye retninger. Refleks har tidligere været et tidsskrift hvor redaktionen har fungeret som en neutral facilitator for indsendte artikler. Dette vil vi forsøge at ændre på. Vi mener at Refleks har potentiale til at rumme meget mere end artikler, ved at redaktionen blandt andet selv skal bidrage med indlæg. Vi har valgt at ændre formatet med inspiration fra internationale filosofimagasiner. Der skal være fokus på studielivet såvel som det akademiske miljø, herunder konferenceberetninger, debatindlæg og en fast klumme.

Vi vil forsøge at nå ud over akademias grænser og derved skabe et formidlingsmedie mellem universitetet og almen filosofiinteresserede. Med dette brede format skal der være plads til flere indlæg fra de studerende og det vil derfor være oplagt at studerende omskriver spændende opgaver som ikke nødvendigvis har fået topkarakterer. Der skal være langt større fokus på indhold frem for formalia hvilket lægger op til kortere og mere diskuterende artikler end førhen.

Den nye redaktions største udfordring består i, at give plads til dette uden at magasinet mister filosofisk integritet, som tidligere har været en stor del af Refleks' DNA. Vores mål er at reetablere en god udgiver- og skribentkultur, og skabe et tidsligt og relevant medie for filosofi. Dette er en udfordring som vi vil forsøge at løfte med overskud sammen med et væld af spændende bidrag – og forhåbentlig give jer, som læsere, et smil på læben og en spørgende tanke undervejs.

Hvis der er yderligere interesse, så kontakt den nye redaktion på Refleks

NICOLINE FROST LERCHE
niler10@student.sdu.dk

ZANITHA HAMILTON CONCHAS
zacon14@student.sdu.dk

RIKKE FRIIS BENTZON
rbent14@student.sdu.dk

